

JAKIN

Bai Euskarari! Kontseiluari bai!

Joa den 18tik aurrera euskararen eta euskalgintzaren mundua erreferentziazko unibertso bihurtzen hasia dela esan dezakegu: «euskaltzaleen» planetatxoa izatetik euskal herritarren konstelazio sozialaren erdigune nagusietako bat bihurtzen hasia da hori, euskal gizartea inguratu eta egituratzeko bidean: euskararen eta euskaldunen unibertsoa eratzea helburu.

Enpresa, sindikatu, kultura, erlijio eta kirol munduetako eta bestelako sektore sozialetako 600dik gora talde, elkarte eta erakunde —txiki, handiago, handi eta oso handi— euskararen normalkuntzarako plangintza estrategikoan esku hartzeko hitzarmena sinatzera bateratu izanak fase historiko berrian abiatuak garela erakusten du: euskara sektore sozial guztientzat funtsezko eragilea izango denekoa, Euskal Herriaren eraikuntzan.

Gertakari historikoa lau hiriburuetakoa sinadura ekitaldia? Bai, euskalgintzak urtetan egindako historiaren emaitza delako, eta aurrera begira historia berria egitera datorrelako. Kurioso, Euskal Herriko eta bereziki hemenetik kanpoko hainbat hedabidek eta horietako «tertuliek» ez dira jabetu horren garrantzi historikoaz, eta ez dute albiste ere bihurtu —agian ondo asko jabetu dira, baina nahiago izan dute beren albiste ez izatea—. Euskal Herriko bazterreko herritxoren bateko eskolaren bateko haurren batek halako marrazkiren bat marraztu edo halako esalditxoren bat idatzi duela eta, estatu mailako eta hain-

bat egunetako albiste eta «tertulianoen» solasgai —berriketagai— bihurtu ohi duten hedabide hainbat ez zen itxuraz jabetu Hego Euskal Herriko lau hiriburuetan eta pantailen aurrean 600dik gora erakundek sinaturiko hitzarmenaz. Kurioso! Sarritan, ordea, hedabideen zurrunbilo zaratatsutik kanpo geratzen diren gertakariak eragin sakonagoa eta luzeagoa izan ohi dute historiaren joanean.

Uste izatekoa da Euskal Herrian behintzat hedabideak nahiz eragile sozial eta politiko guztiak jabeturik geratu direla hitzarmen ekitaldiaren garrantziaz, baita ixildu direnak eta horrek irekiko duen dinamikaren aurka joan nahiko dutenak ere. Dena dela, hango eta hemengo hedabideen eta bestelako eragile sozial guztien jokabidea ere kontuan hartzekoa da oso, plangintza estrategikoak epe motzeko eginkizun eta helburuetako bat hortxe izango duelako.

Orain arte eta urte luzetan ondo egiaztaturik geratu izan da, euskarak eta euskalgintzaren munduak bazuela erakarmen eta indarrik franko jendoldeak biltzeko, urtero eta urtean barna behin eta berriro. Baina bat da lagun multzo handiak euskararen aldeko errebindikazio manifestalditara edo ospakizun jaialditara biltzea, eta besterik gizarte erakundeak, enpresak, sindikatuak eta elkarte sozial eta kulturalak bateratzea, euskararen normalkuntzarako plan estrategikoan esku hartzeko hitzarmena sinatzera.

Baina ez gaitezen garaipen kanpaiak jotzen hasi. «Bai Euskarari!» hitzarmenaren sinatzea abiaburua da, ez besterik, eta helbururako bidea luzea da oraindik: Euskal Herriko mundu eta sektore kultural, politiko, ekonomiko eta sozial guztietan euskararen berreskurapen osoa eta normalkuntza da helburua. Lehen oinarria da hitzarmena, plangintza estrategikoan mundu eta sektore guztiok eragile eta protagonista bihurtzera datorrena.

Joan zen abenduko «Bai Euskarari!» ekitaldia eta horren aurretik erakunde eta elkarte ugari emandako atxikimendu esplizitua garrantzi handikoa izan zen, horien guztien borondate orokorra biltzen zuen neurrian. Bigarren sinadura ekitaldi bateratu hau ez da izan, iruditzen zaigunez, borondate orokorraren adierazpena bakarrik;

hitza ematea eta sinatzea izan da, helburu aski konkretutarako; hitzarmena izan da. Hori zabaltzea eta betetzea dagokigu orain denoi. Errealistak izan nahi dugu, badakigulako euskararen berreskurapen osoa eta sektore guztietan hori hizkuntza normal bihurtzea bide nekeza eta luzea dela. Euskararen unibertsoa eraikitzeke gure lur eta lurralde honen gainean ipini behar ditugu sendo geure oinak. Horretara dator, hain zuzen, plangintza estrategikoa.

Baina garbi geratu da dagoeneko euskara ez dela euskaltzaleen arazoa eta horren normalkuntza ez dela euskaltzaleentzat babesgunea eraikitzea, mundu sozial guztiek osaturiko euskararen unibertsoa eta euskaldun guztiontzako etxea eraikitzea baizik. Euskararen mundua ez da gizarteko sektoretakoren bat ere soilik, euskara ez delako sektore sozialen baten kontua, herritar guztiona baizik; horregatik horren berreskurapena eta normalkuntza ere sektore sozial guztien erantzukizuna eta ohorea da. Euskaltzaleen garaiak euskaldunen garaiari eman behar dio bide. Horretarako da plangintza, orokorra eta estrategikoa.

Duela hilabete gutxi erasopean zegoen euskalgintzaren mundua alde askotatik, eta aurrerantzean ere izango ditugu horrelako kanpainak. «Bai Euskarari!» ekitaldiko ekintzek, jaialdiak, sinadurak eta hitzarmenak gainditu ahal izan dute erasoaldi hura, eta ondokoak ere gainditu beharko dituzte. Euskararen Gizarte Erakundeen Kontseiluak egitura dinamiko egokia dela erakutsi du Euskararen Unibertsoreen eraikuntza bultzatzeko.

Horregatik: Bai Euskarari! Kontseiluari bai! ♣